

■ ● : waarneming onder plaatje □ ○ : waarneming buiten plaatje	2004		2005		2006	
	levendbarende hagedis	hazelworm	levendbarende hagedis	hazelworm	levendbarende hagedis	hazelworm
april	□□□□□■	●○	—	—	—	—
mei	□□□□□□ □□□□■	●○ ●	—	—	□□□□□□□□ □□	●●● ●●●●●●●●○
juni	—	—	□	●	■	●●●●●●●●●●
juli	— —	—	□ □□■	●● ●●	— —	— —
augustus	□□□□	●●●●○	—	●●●●●	■	●●●●●●●●●●
september/oktober	□□□ □□■	●●●●● ●	■	●●	□□□ —	— —
totaal	25□ 3■	12● 3○	4□ 2■	12●	13□ 2■	34● 6○

mannelijks gezien, nu echter zagen we er 4. Ze waren blijkbaar actief op zoek naar vrouwtjes. Ons bezoek viel immers in hun paartijd. Alle mannetjes hadden blauwe vlekjes op het voorste gedeelte van hun rug.

17 juni was ons volgende bezoek. Buiten de plaatjes zagen we helemaal niets, wél eronder: 11 hazelwormen. Meestal vrouwtjes vrouwtjes (9 stuks) en slechts 1 mannetje en 1 subadult. De temperatuur was toen 25°C omstreeks dezelfde tijd als 21 mei.

Op 29 juli was het totale aantal waarnemingen erg laag. We vonden slechts 1 vervellingshuidje onder een plaatje. Het geringe aantal waarnemingen van die dag was misschien te wijten aan de hoge temperaturen gedurende deze periode: het was tussen 16.30 en 17.15 u. ca. 28°C. Ongeveer een maand later, eind augustus, vonden we bij een relatief lage temperatuur (20°C) geen dieren buiten de plaatjes. Onder de plaatjes daarentegen werden 13 hazelwormen gevonden. Dit is voor ons een recordaantal. Er waren 2 juveniele diertjes bij, samen onder één plaatje. Onder ditzelfde plaatje zaten ook nog eens 2 vrouwtjes. De sexratio van vandaag was: 9 vrouwtjes, 1 mannetje, 2 juvenielen en 1 onbekende; een geweldig succes!

De laatste monitoringsdag in oktober leverde helaas geen hazelwormen op. Buiten de plaatjes werden toen 3 levendbarende hagedissen gezien.

Weinig mannetjes

Het is opvallend dat er tijdens de hele periode in verhouding slechts weinig mannetjes worden waargenomen. In de paartijd echter is het aantal waargenomen mannetjes per dag hoger dan het aantal vrouwtjes. Dit is slechts de waarneming van één enkele dag. Men kan er dus geen conclusie uit trekken. Het lijkt wel logisch.

Op onze route lijkt het wel goed te gaan met de hazelwormen, elk jaar zien we wel een aantal juvenielen en het aantal subadulten is ook niet gering.

Wel wil ik opmerken dat de volwassen dieren relatief klein zijn in vergelijking met populaties in de Ardennen. Vrijwel alle dieren zijn kleiner dan 30 cm. In de Ardennen vinden we regelmatig dieren die groter zijn dan 35 cm. Ook in Duitsland net over de grens bij Eygelshoven (Gemeente Kerkrade) zagen we dit jaar een dier van ca. 40 cm.

Tenslotte bemerkten we dat het aantal dieren met een geregenereerde staart ca. 20 % is.

Volgend jaar hopen we weer zulke grote aantallen hazelwormen te vinden.

Elke keer is het weer spannend wat ons te wachten staat. We hopen hier nog lang te mogen monitoren. Het is een erg leuke en interessante bezigheid. Bovendien zien we soms ook nog andere bijzondere dieren zoals de kleine parelmoervlinder.